

televizyon ve radyodan 449 temsilci de yukarıdaki tabloya dahil değildir. Kurtarma işlerinde makina, malzeme ve personel bakımından bu kadar çok mas-

raf olmasına rağmen, bunların hiçbiri nazarı itibare alınmayıp yalnız kurtarma ameliyesinin çabuk ve emniyet içinde yapılması düşünüldü.

L I T E R A T Ü R

- 1 — Rudolf STEÏN : Unglück und Rettung in Lengede. Glückauf Heft 12, 3 Juni 1964, sahife 669/687.
- 2 — Rudolf DITTRICH : Bohrtechnische Rettungsmaßnahmen nach dem Grubenunglück auf der Eisenerzgrube in Lengede - Broisted. BERGBAM heft 1 1964, sahife 1/17. »
- 3 —————; Lengede War Neuland für Arzt und Ingénieur. VDI Nachrichten aus Naturwis - senschaft Technik, îndustri 15, April. 1964.
- 4 —————; Westdeutsche Allgemeine 4 November 1963.
- 5 —————: B, Z Hadise günlerindeki sayıları.
- 6 —————: İki hafta göçükte kalan 11 madenci kurtuldu. Hürriyet 8 Kasım 1963, sahife 1 ve 7.

DÜNYA AKTUALİTESİ C)

Çeviren :
Necati POL AT

FRANSIZ MÜHENDİSLERİ MİLLÎ KONGRESİ

C.N.I.F., F.A.S.F.I.D., I.C.F. ve Güneybatı Mühendisleri Birliği'nce tertiplenen kongre 6,7,8 Mayıs 1965 tarihlerinde Bordeaux'da yapılmıştır. Kongrenin amacı, Fransız Mühendisleri arasında bir millî toplantı tertipliyerek «Şehirde Mühendis genel konusunu incelemektir».

SEKİZİNCİ İDARE KONGRESİ

Paris'te . Savunma Sarayında 18-27 Mayıs tarihleri arasında Onbirinci Beynelmîlel İdare Sergisinin açılışı münasebetiyle, idare ve idame tekniğine hazırlama enstitüsü Paris'te La Rochefoucault-Liancourt salonunda 17,18,19 Mayıs 1965 tarihlerinde dağıtım fizik tekniği konusunda Sekizinci İdare Kongresini tertiplemiştir.

17 Mayıs sabahı ve 19 Mayıs öğleden sonrası genel toplantılara tahsis edilmiş, bu günler bölgedeki dağıtım merkezlerine yapılan ziyaretlerle tamamlanmış, 18 Mayıs gününde de istihlâk ve istihsal malları yönünden dağıtım problemleri incelenmiştir.

Kongreyi takibeden 20 ve 21 Mayıs tarihlerinde Enstitü aynı konularda beynelmîlel bir konferans düzenlenmiş bu arada Avrupa'lı mütahassıslar kendi tatbikatlarını ortaya koymuşlardır.

(¹) Mines et Métallurige, Sayı : 3954, Nisan 1965, sahife 156.

HİDROLİK VE PNÖMATİK TEKNIĞI İKİNCİ BEYNELMİLEL SERGİSİ

Paris'te Savunma Sarayında 18-27 Mayıs 1965 tarihlerinde hidrolik ve pnömatik tekniği ikinci beynelmîlel sergisi açılmıştır. Teşhir edilen malzeme arasında pompalar, kompresörler, sürpresörler, dağıtım, tanzim, tamporizasyon cihazları, alıcılar, yivli krikolar, motorlar, savaklar, rezervuarlar, amortisörler, contalar, borular, v.s. vardı. Bu arada teşhir mallarını tanıtıcı nitelikte konferanslar verilmiştir. Aynı tarihte ve aynı yerde onbirinci beynelmîlel idare sergisi de açık bulundurulmuştur.

BEYNELMİLEL BİRİNCİ «PETROL VE DENİZ» KONGRESİ

CIDEP'in himayesi altında organize edilen bu kongre Monaco'da 12-20 Mayıs tarihleri arasında yapılmıştır. Kongre günümüzde kıta yaylası maden kaynaklarının işletilmesi alanında beliren bilgi ihtiyacını karşılayacağından özellikle oseanografları, jeologları, maden arayıcılarını, petrolcülerini ve keza arama, delme, istihraç ve deniz nakliye araçlarını imal edenleri ilgilendirmektedir.

Bu kongre oniki yıldanberi hususiyetle kıta yaylasının değerlendirilmesinde ve keşif tekniğinde kaydedilen gelişmeyi ortaya koymuştur.

BEYNELMİLEL DÖRDÜNCÜ MADEN ENDÜSTRİSİ KONGRESİ

BEIC-Beynelmîlel dördüncü maden endüstrisi kongresi 12-23 Temmuz 1965

tarihlerinde Londra'da toplanmıştır. Harırlanacağı gibi birinci, ikinci ve üçüncü kongreler sırasıyla 1959 da Varşova'da, 1961 de Prag'da ve 1963 te Salzburg'da yapılmıştır.

Yirmiiki değişik memleketin müte-hassısları kongreye kırkiki tebliğ sunmuş-lardır. Bu takrirlerde en son teknik araştırmalara, maden işletme tekniğinin gelişimine, kömür madenlerinin rasyonalizasyonuna ve teşebbüslerin idare metodlarına değinilmiştir. Aynı zamanda Olympia holünde büyük bir modern madencilik ekipmanları sergiside açılmıştır.

Maden yataklarının gezilmesi de keza öngürülmüştür. Bu ziyaretler ikinci hafta içinde yapılmıştır. Kongre üyeleri özellikle telegide abatöz-şarjözleri çalışırken görmek imkânını bulmuşlardır. Bilindiği gibi Büyük Birıtanya telegidajm maden kömürü işletmesine tatbik edilmesi sahasında birçok dünya memleketinden daha ileri bir durumdadır.

PAS-DE-CALAIS'DE GRIZU İNFİLAKI

HNPC nin Lens-Liévin Grupunun 7 numaralı çukurunda 715 sayılı katı meydana getiren Marthe damarında iki Şubat günü saat 0.30 da 21 kişinin ölümüne sebep olan bir grizu infilâki vukubulmuştur. Derhal yetişen kurtarma ekip-leri maalesef yaşıyan kimse bulamamış-lardır.

Bu grizu patlamasının izahı gayet güçtür. Zira felâketzede bölgenin grizu tenörü satıhda grizumetre bandları üzerinde kaydedildiği üzere çoğu zaman 0,4 % ü geçmemektedir. İdari soruşturma, bu tenorun hangi sebeple bir kıvılcım yüzünden patlıyacak dereceye yükseldiğini ve bu kıvılcımın nereden çıktığını araştırmaktadır.

FRANSIZ-ALMAN TEKNİK ANLAŞMASI

Power-Gas France A.Ş., Standard-Messo de Duisburg şirketi ile bir muka-

vele yaparak bu şirkete ait bazı lisans-ları Fransa'da kullanma hakkını elde etmiştir. Boşlukta kristalleştirme ve buharlaştırma, buharla soğutma, deniz suyundan içme suyu istihsali, deniz suyundan yada kaya tuzundan tuz istihsali gibi metodlar bu arada sayılabilir.

Power-Gas France, bu anlaşmaya dayanarak Standarp-Messo'nun Duisburg'ta sağladığı temel doneler üzerinde fransız malzemesiyle bu tesisleri etüd ve realize edecektir.

INTERMETALL

Metalürijide işbirliğini öngören bu teşkilât 1964 Temmuzunda Macaristan, Polanya ve Çekoslovakya arasında varılan bir anlaşma ile meydana getirilmiştir.

Üç memleket arasındaki mal mübadeleleri -Bu arada bilhassa fason çalış-malarına konu teşkil eden maden levhaları mübadelesi- yıldan yıla önemli geliş-meler kaydetmiş bulunmaktadır.

Ağustos ayında Rusya'nın ve onun ardından Eylülde Doğu Almanya'nın katılımı bulunduğu Interrhetall, program-larının düzenlenmesinde en ileri metod-ların tatbik edilebilmesi için modern elektronik hesap makineleri ile teçhiz edilmiştir. Intermetall'in müdürü bir Macar Mühendis olan M. Mihaly Osz-tatni'dir.

Intermetall'in merkezi, 9, Andras Chazar Sokağı, Budapeşte 45 (Macaristan) dır.

ALMANYA'DA BİR NÜKLEER SANTRAL İNŞAATI

Avrupa'daki benzerleri arasında en büyük güçdeki bu santral, Siemens und Halske AG d'Erlangen firması tarafından Obrigheim'de Neckar üzerinde bir elektrik istihsal ve dağıtım konsorsiyomu için inşa edilecektir.

Hafifçe zenginleştirilmiş uranyumla çalışan bu tip reaktör soğutucu ve tan-

zim edici unsur olarak basınç altında normal su kullanmaktadır. Santral 600 000 nüfuslu büyük bir şehrin ihtiyaçlarına cevap verebilecek 282 000 kw lık birgüç sağlayacaktır.

İTALYAN-ÇEK TİCARİ ANLAŞMASI

İtalya ile Çekoslovakya arasında yapılan yeni ticari anlaşmaya göre İtalya Çekoslovakya'dan hususiyle magnezyum, alüminyum, kurşun, çinko, kadmiyum, silisyum, çelik levha ve borular, ferro-Mn ve ferro-Si alacak, buna karşılık Çekoslovakya da İtalya'dan özel çelikler, demir halitaları (Tasfiye edilmiş ferro-Gr) ve demir ihtiva etmeyen madendeşeleri vs. satınalacaktır.

BREZİLYA'DA YENİ MADEN LİMANLARI İNŞAATI

Brezilya hükümeti istihsalin bir kısmını millî demir sanayiine ayırmakla birlikte demir ihracatını artırmak amacıyla 1964 yılı sonunda yeni bir kararname çıkarmıştır.

Bu amaçla Sepetiba körfezinde U.S. Hanna Mining CO. firması, Santa Cruz yakınında da Cia Siderurgica de Guanabara firması tarafından iki özel liman inşa edilecektir. ~

Bu yatırımları özel şirketler finanse edecek, otuz yıl sonra limanlara sahip olacak olan devlet harcamalara katılmıyacaktır.

Özel şirketlerin uhdesinde bulunan maden rezervlerinin bir kısmı Brezilya demir sanayiine tahsis olunacaktır.

Bunun dışında kararnamenin ihtiva ettiği diğer bazı hükümler şunlardır:

— Şirketlerin hisse senetlerinin % 40 ı Brezilya piyasasına sunulacaktır.

— ilk beş senede kârların tamamı, müteakiben de kârların sermayenin % 12 sini geçen kısmı Brezilya'da yeni yatırımlara ayrılacaktır.

— ihracat fiyatları Tarım Bakanlığı maden istihsal müdürlüğünce düzenlenecektir.

BİLLURA HÜCUM

Brasilla'ya 120 km. mesafedeki Cristalina çevresinde, bundan yirmi yıl kadar önce pek kısa bir süre için işletilen yüzeydeki kuvars damarlarının bulunduğu yerde, yeni bir yatak keşfedilmiştir.

Geçen şubat ayında bir grup arayıcının yeni bir damara rastlaması sonucu bölgeyi yeniden billur humması sarmıştır. O kadar ki, birkaç hafta içinde bir mantar şehir meydana gelmiş, sakinlerini de sadece umutlu arayıcılar değil, aynı zamanda yarış eder gibi kendilerini en aşırı bir merkantilizme kaptıran çeşitli tüccarlar teşkil etmiştir.

Yalnız bir hafta içinde yapılan ticari muamele yekûnu 25 milyon franka yükselmiştir.

AVRUPA'DA GRİZU İLE SAVAŞ (*)

Avrupa Demir Çelik Birliğinin organlarından biri olan Yüksek Otoritenin Haziran sonunda Luxembourg^» düzenlediği tartışma gününe, Birlikteki memleketlerden başka İngiltere ve Avusturya'dan da birçok mütehasıs katılmıştır.

Gazın birden fişkırması (Dégagements)

Gitgide daha derinlerdeki yataklara inme zorunluğu ile birlikte, çözümlenmesi önem kazanan anî gaz çıkışları problemi, toplantının özel konularından birini teşkil etmiştir.

Genellikle tabakalanma düzeni tektonik basınçla karışmış-bozulmuş Kömür Yataklarında ortaya çıkan bu anî gaz fişkirmaları sırasında, bol ve basınçla ocağa yayılan grizu gazı ağırlıkları 10 tondan 5 000 tona kadar değişen irili ufaklı yataктаşı ve kömür parçalarının

(*) Mines et Métallurgia, sayı 3578, Kasım 1963, sahife 569.

etrafa savrulmasını doğurmaktadır. Patlamadan doğan basıncın Şiddeti yüzünden büyük tehlike yaratan bu olay, sayısız ölüm kazaları ile birlikte büyük çapta felâketlere sebep ola gelmiştir; Grizu patlamaları insan kaybından başka Çoğunlukla maden donatım kuruluş ve dayanakları yokoluvermektedir.

Grizunun etkileri ve aranması.

Alevlenmeye elverişli olan grizu toplulukları, uygun şartların bir araya gelmesi halinde patlamalara da sebep olabilirler. Bundan başka, grizu patlamaları yangın ya da daha da tahripkâr olan toz dalgaları meydana getirebilirler.

Grizu, bilindiği gibi esas itibariyle metan ile az miktarda azot ve karbon gazının karışımından meydana gelen tabii bir gazdır.

Grizunun bu derece korkunç olmasının nedenlerini, bileşiminde ki ana madde metanın etkisinde aramalıdır. Gerçekten metan renksiz, kokusuz ve lezzetsiz olduğundan grizunun duyum organları yardımıyla anlaşılmasına imkân yoktur. Madenciler, suni bir arama vasıtasından faydalanmadıkça kendilerini kuşatan atmosfer içinde gazın artmakta olduğunu farkedemezler.

Bu yüzden araştırmacılar gayretlerini ön plânda grizunun teşhis edilmesi sahasına yöneltmişlerdir. Günümüzde, klasik alevli lamba yanında, bir kısım cihazlar daha bulunmaktadır ki bunlardan bazıları son derece hassas olup havanın içindeki grizu miktarının % bindebir gibi değişiminde bile harekete geçmektedirler. Cep grizometreleri hacimleri küçültülmek suretiyle gitgide daha kullanılışa bir hale getirilmişlerdir. 1950 yılından itibaren piyasaya sunulmuş bulunan kaydedici grizometreler Avrupa'nın ikiyüze yakın yerinde grizu nisbetirideki gelişmeleri takibe imkân ver-

mekte Ve böylece madenlerde grizu çıkışlarına ilişkin bilgilerde inkişaf sağlanmaktan geri kalınmamaktadır. Deklanşör grizometrelerin ilk fonksiyonu bir elektrik şebekesini otomatikman gerilim dışı kılmaktır. Avrupa'da bunların sayısı ancak yirmi kadardır ve hasseten grizunun beklenmedik bir zamanda tezahür edebileceği özel noktalarda kullanılmaktadırlar. Nihayet, 1960 dan sonra ortaya çıkan ve hususiyle yavaşılması zor ve tehlikeli noktaları uzaktan kontrole imkân veren tele-endikatör grizometreleri zikredelim.

Grizu ile mücadele vasıtaları

En tesirli mücadele vasıtası, dip çalışmalarında, som maden kömürü tabakasından çıkan grizunun belirli bir nisbeti asla geçmeyecek şekilde bir miktar hava ile karışmasını sağlamak üzere kesif bir havalandırma yapmaktan ibaretir.

Nihayet sarsma atışları diye adlandırılan bir usul vardır ki bu, kitlede genişleşme meydana getirerek ani ve fakat kontrol altında bir gaz çıkışına sebep olur. Bununla beraber sarsma atışlarının işletmenin muntazam gidişini bozma ve bazen de yatak üzerine menfi tesirler yapma gibi mahzurları "vardır. Bu sebeple bir zamandanberi, yaklaşık olarak 15-20 m. derinliğinde ve 115 mm. çapında delikler açmak suretiyle kitleyi genişleştirmekten ibaret olan yeni bir teknik ortaya konulmuştur.

Harpten bu yana gelişen diğer yeni bir mücadele vasıtası da grizunun yakalanmasıdır.

S O N U Ç

Luxembourg'de yapılan tebliğlerden anlaşıldığına göre yakın gelecekte araştırmalara konu teşkil edecek ana meselelerden biri, kayaların mekaniği ile grizunun çıkışı arasındaki münasebet ola-

çaktır. Yüksek Otorite'nin üyesi M. Helwig, GECA'nın malî yardımı ile girişilmiş çalışmalara atıf da bulunarak çeşitli ülkelerin araştırmacıları arasında halen yapılmakta olan işbirliği üzerinde durmuştur.

M. Helwig, Yüksek Otorite tarafından yapılan yardımcı araştırmaların müşterek bir hedefi olduğunu ifade etmiştir. Bu da, maden çalışmalarında azami güveni sağlamaktan ibarettir.

